

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ТПШ №2
_____Л.М.Волинець
(наказ від 01.09.2023р.№___)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Тернопільської початкової школи №2
Тернопільської міської ради
Тернопільської області
I ступеня (1-4 класи)
на 2023-2024 навчальний рік

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
(протокол № 1 від 29.08.2023р.)

Пояснювальна записка

РОЗДІЛ І.

Загальні положення

Освітня програма Тернопільської початкової школи № 2 розроблена відповідно до **Закону України «Про освіту»** від 05.09.2017 року, **Концепції Нової української школи** (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р "Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року"), **Державного стандарту початкової освіти**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-3 класах), **Типових освітніх програм** закладів загальної середньої освіти I ступеня для 1-4-х класів **під керівництвом О.Я.Савченко** (наказ МОН України від 08.10.2019 №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», наказ МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»), наказів та листів Міністерства освіти і науки України.

Освітня програма початкової освіти ТПШ № 2 (далі - освітня програма) окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти (далі – Державний стандарт).

Початкова освіта передбачає **поділ на два цикли** – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за першою Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми, відповідно до кожної змістової лінії;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програма побудована із врахуванням таких принципів:

- ✓ дитиноцентрованості і природовідповідності;
- ✓ узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- ✓ науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- ✓ наступності і перспективності навчання;
- ✓ взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- ✓ логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- ✓ можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- ✓ творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- ✓ адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

РОЗДІЛ II.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів складає 805 годин/навчальний рік, для учнів 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для учнів 3-4 -х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані школи на 2023-2024 н.р. (Додаток 1, Додаток 2, Додаток 3, Додаток 4).

У Тернопільській початковій школі № 2 передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання. Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів початкової освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

На основі навчального плану ТППШ № 2 складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Освітню програму Тернопільської початкової школи №2 ТМР для 1-4 класів укладено за **такими основними освітніми галузями.**

Мовно-літературна освітня галузь

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти (1-2 класи) є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Початковий курс мовно-літературної освіти розпочинається в **1 класі** з предмета **«Українська мова» (280 год/навчальний рік)**.

У **2 класі** мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмет **«Українська мова» (280 год/навчальний рік)**.

Зміст та очікувані результати початкового курсу мовно-літературної освіти визначено за такими **змістовими лініями**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

У **3- 4-х класах** мовно-літературна освітня галузь реалізується через впровадження навчальних предметів **«Українська мова» (140 год/навчальний рік)** і **«Літературне читання» (140 год/навчальний рік)**.

Уроки української мови у 3- 4 - х класах спрямовуються на реалізацію таких завдань: виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення; розвиток зв'язного мовлення, уяви, пізнавальних здібностей, логічного, критичного та образного мислення школярів; формування повноцінної навички письма, вміння брати участь у діалозі, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення; дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови; залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Зміст та очікувані результати початкового курсу української мови визначено за такими змістовими лініями: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Завданнями вивчення навчального **предмета «Літературне читання» у 3- 4 - х класах** є ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики і жанрів; формування в учнів повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності; розвиток інтересу і здатності до самостійної читацької діяльності для задоволення різних потреб читача; формування умінь опрацьовувати художні, науково-художні тексти; оволодіння прийомами структурно-сміслового і образного аналізу текстів різних видів; розвиток образного, критичного, логічного мислення та мовлення; формування умінь самостійної роботи з різними видами і джерелами інформації;

формування прийомів роботи з дитячою книжкою, періодичною, довідковою літературою; формування вмінь безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів; розвиток уяви і здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності.

У програмі навчального предмета «Літературне читання» визначено такі змістові лінії: «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти».

Мовно-літературна освітня галузь **Іноземна мова**

Метою *іншомовної освіти* (англійська мова) є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою.

Освітня галузь "Іншомовна" реалізується через предмет "**Англійська мова**" у 1 класі – 70 годин/навчальний рік, у 2 класі – 105 годин/навчальний рік, у 3- 4 - х класах – 105 годин/навчальний рік.

Математична освітня галузь

Математична галузь (математика) ставить за мету формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати і моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано **орієнтовний перелік** додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Освітня галузь "Математична" у 1-4 класах реалізується через предмет **"Математика"** – 140 год/навчальний рік у 1-2 класах та 175 год/навчальний рік у 3-4-х класах.

Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі

Природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі реалізується в інтегрованому курсі *«Я досліджую світ»* за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузєва; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Навчальна програма *«Я досліджую світ»* ставить за мету формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку; формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку; формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме: *«Людина»* (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка); *«Людина серед людей»* (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці); *«Людина в суспільстві»* (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення); *«Людина і світ»* (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв); *«Людина і природа»* (пізнання природи; взаємозв'язок

об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Компетентнісний підхід передбачає не лише достатній обсяг інформації про об'єкт пізнання, його якість, але й забезпечення дослідницької активності учнів у виявленні причинно-наслідкових зв'язків; надання переваги знанням, які можна здобути самостійно, застосовувати набутий досвід у нових ситуаціях.

Якщо у першому циклі (1-2 класи) початкової освіти надається перевага ігровим методам навчання, то у другому циклі (3-4 класах) має ширше застосовуватися діяльнісний підхід на інтегровано-предметній основі.

Чільне місце у реалізації інтегрованого курсу відводиться творчим завданням, які передбачають застосування знань у незнайомій ситуації (включають вправи з елементами пошукової й дослідницької діяльності, з елементами творчості).

Освітні галузі "природнича, громадянська і історична, соціальна, здоров'язбережувальна" у 1-4 класах реалізується інтегрованим курсом "Я досліджую світ" (105 год/навчальний рік).

Технологічна освітня галузь Технології і дизайн

Технологічна освітня галузь (Технології і дизайн) ставить за мету формування цілісного розвитку особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Технологічна освітня галузь реалізується через предмет "Технології і дизайн" (35 год/навчальний рік) у 1-4 класах.

Інформатична освітня галузь Інформатика

Інформатична освітня галузь (інформатика) ставить за мету формування інформаційно-комунікаційної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: " Інформація. Дії з інформацією", "Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією", " Комп'ютерні програми. Меню та

інструменти", " Об'єкт. Властивості об'єкта", " Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання", "Алгоритми".

Інформатична освітня галузь реалізується через предмет "Інформатика" (35 год/навчальний рік) у 2-4 класах.

Мистецька освітня галузь. Образотворче мистецтво. Музичне мистецтво.

Мистецька освітня галузь ставить за мету формування всебічного художньо-естетичного розвитку особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізується через окремі види мистецтва – предмети "Музичне мистецтво" (35 год/навчальний рік) та "Образотворче мистецтво" (35 год/навчальний рік) у 1-4 класах.

Фізкультурна освітня галузь Фізична культура

Фізкультурна освітня галузь (фізична культура) ставити за мету формування в учня/учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму, а також всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмети "Фізична культура" та «Ритміка» (105 год/навчальний рік) у 1-4 класах.

Для 1 – А, 1 – Б, 4 – А, 4 – Б:

- фізична культура – 2 години/ тиждень;
- ритміка – 1 година / тиждень.

Для 2 – А, 2 – Б, 3- А, 3 – Б:

- фізична культура – 3 години/тиждень.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» не більше 30 учнів.

У 1-4 класах здійснюється поділ класів на групи при вивченні предметів "Українська мова", "Англійська мова" та "Інформатика" відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517) при кількості учнів більше 27.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хв.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Мова викладання українська.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову використаний на підсилення предмету інваріантної складової.

У 1-х класах за рахунок годин варіативної частини навчального плану **виділено 1 годину** на предмет "**Українська мова**", вивчення якого проводиться відповідно до Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти затвердженої рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018, іноземні мови. 1-4 класи.

У 2-4-х класах за рахунок годин варіативної частини навчального плану **виділено 1 годину** на предмет "**Читання**", вивчення якого проводиться відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко, 1-2 класи.

РОЗДІЛ III.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма має потенціал для формування в учнів таких **ключових компетентностей**:

- 1) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та однією з іноземних мов;
- 2) математична;
- 3) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- 4) інноваційність;
- 5) екологічна;
- 6) інформаційно-комунікаційна;
- 7) здатність до навчання впродовж життя;
- 8) громадянські та соціальні компетентності;
- 9) культурна;
- 10) підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для усіх компетентностей є **наскрізні уміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами

РОЗДІЛ ІV.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту») з урахуванням досягнень попереднього етапу розвитку здобувачів освіти. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку. Продовження навчання у 2-4-х класах відбувається відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти».

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Заклад освіти відповідно до законодавства та своїх установчих документів може організовувати здобуття освіти **за індивідуальною формою навчання**, а саме: екстернатною формою (екстернат), сімейною (домашньою) формою та педагогічним патронажем. Батьки здобувачів освіти (або їх законні представники) можуть обирати індивідуальну форму здобуття освіти відповідно до їх інтересів, здібностей, потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. Згідно заяв батьків та відповідно до довідок ЛКК та направлень ПМПК відкриваються інклюзивні класи та організовується індивідуальна форма навчання для учнів, які не можуть відвідувати школу за станом здоров'я.

Режим роботи груп продовженого дня. Відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту”, наказу Міністерства освіти і науки України від 24 червня 2018 року № 677 "Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти" порядок створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти.

Фінансування ГПД здійснюється за кошти місцевого бюджету.

ГПД створюється, якщо є письмові звернення батьків чи інших законних представників учнів.

Режим роботи групи подовженого дня та організацію освітнього процесу, схвалюється педагогічною радою і затверджується керівником школи.

Режим роботи групи подовженого дня передбачає:

1) організацію:

- ✓ прогулянки (прогулянок) на відкритому повітрі тривалістю не менш як 1 година 30 хвилин для учнів 1-2-х класів;
- ✓ харчування тривалістю не менш як 30 хвилин;
- ✓ виконання домашніх завдань (за наявності) тривалістю не більше 40 хв для учнів 2-го класу, 70 хв для учнів 3-го клас та 90 хв для учнів 4-го класу;

2) проведення:

- ✓ спортивно-оздоровчих занять для учнів тривалістю не менше години;
- ✓ занять у гуртках, секціях та екскурсій.

Тривалість перебування учнів у групі подовженого дня становить не більше 6 годин на день.

Для профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів початкових класів необхідно через кожні 15 хвилин заняття проводити фізкультхвилинки та гімнастику для очей.

Вихователь працює з учнями відповідно до щоденного плану роботи вихователя, який, як правило, включає: прогулянку, самопідготовку, виховні бесіди, дидактичні та рольові ігри тощо.

РОЗДІЛ V.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- ✓ різні типи уроків (формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок);
- ✓ уроки-екскурсії;
- ✓ інтегровані уроки;
- ✓ віртуальні подорожі;

- ✓ спектаклі;
- ✓ квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Пріоритетну роль в організації освітньої діяльності молодших школярів надається активним методам і формам, що ґрунтуються на демократичному стилі, сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи, творчості, розвивають уміння міркувати, аналізувати, ставити запитання, шукати власні відповіді, робити висновки. Ефективними є колективні, групові та індивідуальні творчі справи, використання проєктних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій. Важливим є включення молодших школярів в активну пізнавальну, дослідницьку діяльність (оскільки об'єкти вивчення важливо сприймати безпосередньо), створення умов для самовираження, організації комунікативного спілкування, застосування в освітньому процесі елементів дискусії, що є ефективними засобами розвитку особистості, її громадянської позиції, формування в учнів цілісної картини світу.

У зв'язку із світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації, що має місце і в Україні, та необхідністю введення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хвороб, можлива організація освітнього процесу в межах навчального року в умовах карантину. В освітньому процесі можуть використовуватися цифрові платформи, які дають змогу реалізовувати авторські методичні задуми, створювати навчальні курси, гнучко розподіляючи контент між онлайн- та офлайн-частинами, диференціювати навчальні завдання, проводити онлайн уроки, оперативно надавати зворотній зв'язок, відстежувати навчальний поступ кожного учня, створювати та наповнювати портфоліо. **Дистанційне навчання** може відбуватися за допомогою онлайн-занять через Zoom, Viber; заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання вебсерверів та платформ Google Classroom, Єдина школа.

Для учнів 1-4-х класів організовано змішану форму навчання. В учнів 1-4-х класах окремі предмети, такі як: образотворче мистецтво, технології і дизайн, музичне мистецтво, 1 урок фізичної культури, мистецтво, трудове навчання проводяться дистанційно. Дані предмети інтегруються в інші навчальні предмети.

В умовах компетентнісно орієнтованого навчання посилюється увага до роботи з формування навичок самоорганізації і самонавчання, уміння виокремлювати серед потоку інформації ту, яка цікавить найбільше, яка потрібна для виконання певного навчального завдання тощо. У зв'язку з цим зростає актуальність самоосвітньої діяльності учнів у позаурочний час.

Важливим є чітка організація навчання в школі з самостійним опрацюванням матеріалу (розклад, критерії оцінювання, узгодження кількості контрольних робіт (не більше 3 на тиждень), врахування вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань).

Домашні завдання мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції). Домашні завдання мають бути цікавими і посильними для учнів, формувати в них впевненість і відповідальність за власні дії, розвивати творчість та ініціативність. З метою підготовки матеріалів для навчальних проєктів варіантами домашніх завдань може бути ознайомлення з довідковими матеріалами в бібліотеці, спостереження і замальовки/фотографування результатів, інтерв'ю батьків/друзів тощо.

Рекомендуємо визначати дітям термін виконання завдання (до наступного уроку; через тиждень/два тижні). Враховуючи вікові особливості учнів максимальним терміном виконання домашнього завдання може бути 2 тижні.

РОЗДІЛ VI.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- ✓ *кадрове забезпечення освітньої діяльності* викладання у початковій школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями, а саме:
 - спеціаліст – 4;*
 - спеціаліст II категорії – 1;*
 - спеціаліст I категорії – ;*
 - спеціаліст вищої категорії – 13;*
 - З них:** *"учитель-методист" – 1;*
 - "старший вчитель" – 8.*
- ✓ *навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності* – Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН;
- ✓ *Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності* – для учнів початкової школи створюється цілісне і креативне освітнє середовище згідно вимог НУШ; за кожним класом закріплено окремих кабінет, а для проведення уроків іноземної мови та інформатики є облаштовані кабінети; згідно вимог техніки безпеки обладнано спортивну залу та спортивний майданчик для учнів початкової школи;
- ✓ *якість проведення навчальних занять* – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;

- ✓ *моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)* проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідає заступник директора з навчально-виховної роботи О.З. Сагаль, яка опікується:

- ✓ оновленням методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

РОЗДІЛ VII.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення учнів у 1-2 класах підлягають формуальному (вербальному) оцінюванню. Орієнтирами для здійснення формуального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти до першого циклу навчання (1 – 4 класи), і очікувані результати, зазначені в освітній програмі.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання

навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Облік результатів завершального (підсумкового) оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня/учениці, фіксується учителем/вчителькою у **свідоцтві досягнень**.

Оцінювання особистих досягнень учня відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень: має значні успіхи; демонструє помітний прогрес; досягає результату з допомогою вчителя; потребує значної уваги і допомоги. Вербальні оцінки особистісних досягнень фіксуються двічі на рік у свідоцтві досягнень, зокрема у грудні та травні.

Свідоцтво досягнень має бути зрозумілим документом для батьків дитини або осіб, які їх замінюють, що дає розгорнуте уявлення про навчальний поступ дитини в школі під час навчального року. У свідоцтві досягнень рівні сформованості вмінь, які є обов'язковими результатами навчання, визначеними за кожною освітньою галуззю, фіксуються в кінці навчального року.

Учитель роздруковує два екземпляри свідоцтва. Батькам або особам, які їх замінюють, видає один екземпляр, другий залишається в школі і зберігається в особовій справі. За бажанням, батьки можуть залишити свій коментар у свідоцтві, для цього, зустрітись з учителем і написати свої побажання на екземплярі, що зберігається в школі.

Освітня програма початкової освіти ТПШ № 2 передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти ТПШ № 2 забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітня програма школи та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднені на веб-сайті школи.

Додаток 1
до робочого навчального плану, складений
на основі Типової освітньої програми для
закладів загальної середньої освіти
(розроблена під керівництвом
О. Я. Савченко), затвердженої наказом
МОН України від 08.10.2019 № 1272

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для учнів 1 класів
2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети, інтегровані курси	Кількість годин	
		На тиждень	На рік
Клас		1	
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна	Українська мова	7+1	245+ 35/280
Іншомовна	Англійська мова	2	105
Математична	Математика	4	140
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Мистецька	Мистецтво: музичне мистецтво	1	35
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура	2	70
	Ритміка	1	35
Усього		22+1	770+35/805
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Українська мова		–	–
Загальнорічна кількість навчальних годин		23	805
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		20	700
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	805

*Додаток 2
до робочого навчального плану, складений
на основі Типової освітньої програми для
закладів загальної середньої освіти
(розроблена під керівництвом
О. Я. Савченко), затвердженої наказом
МОН України від 08.10.2019 № 1272*

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

*для учнів 2 класів
2023-2024 н.р.*

Освітні галузі	Навчальні предмети, інтегровані курси	Кількість годин	
		На тиждень	На рік
	Клас	2	
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна	Українська мова	4	140
	Читання	3 + 1	105+35/140
Іншомовна	Англійська мова	3	105
Математична	Математика	4	140
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	Я досліджую світ	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Інформативна	Інформатика	1	35
Мистецька	Мистецтво: музичне Мистецтво	1	35
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура	3	105
Усього		24+1	840+35/875
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Читання		–	–
Загальнорічна кількість навчальних годин		25	875
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		22	770
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25	875

*Додаток 3
до робочого навчального плану, складений
на основі Типової освітньої програми для
закладів загальної середньої освіти
(розроблена під керівництвом
О. Я. Савченко), затвердженої наказом
МОН України від 08.10.2019 № 1273*

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

*для учнів 3 класів
2023-2024 н.р.*

Освітні галузі	Навчальні предмети, інтегровані курси	Кількість годин	
		На тиждень	На рік
Клас		3	
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна	Українська мова	4	140
	Читання	3 + 1	105+35/140
Іншомовна	Англійська мова	3	105
Математична	Математика	5	175
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Інформативна	Інформатика	1	35
Мистецька	Мистецтво: музичне Мистецтво	1	35
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура	3	105
Усього		25+1	875+35/910
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Читання			
Загальнорічна кількість навчальних годин		26	910
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		23	805
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26	910

Додаток 4

до робочого навчального плану, складений на основі Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (розроблена під керівництвом О. Я. Савченко), затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 4 класів
2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети, інтегровані курси	Кількість годин	
		На тиждень	На рік
	Клас	3	
Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Українська мова	4	140
	Читання	3 + 1	105+35/140
Іншомовна	Англійська мова	3	105
Математична	Математика	5	175
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Інформативна	Інформатика	1	35
Мистецька	Мистецтво: музичне мистецтво	1	35
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура	2	70
	Ритміка	1	35
Усього		25+1	875+35/910
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Читання			
Загальнорічна кількість навчальних годин		26	910
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		23	805
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26	910

